

Balıkesir
Üniversitesi

2024-2025

SAVAŞTEPE MESLEK YÜKSEKOKULU

VETERİNERLİK BÖLÜMÜ

**LABORANT VE VETERİNER SAĞLIK
PROGRAMI**

**ÖĞRENCİ
MEMNUNİYET
ANKETİ
DEĞERLENDİRME VE
İYİLEŞTİRME
RAPORU**

savastepe@balikesir.edu.tr

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAVAŞTEPE MESLEK YÜKSEKOKULU
LABORANT VE VETERİNER SAĞLIK PROGRAMI ÖĞRENCİ MEMNUNİYET
ANKETİ DEĞERLENDİRME RAPORU

Anket Adı: Laborant ve Veteriner Sağlık Programı Öğrenci Memnuniyet Anketi

Katılımcı Sayısı: 9 öğrenci

Katılım Oranı: % 64,29

Giriş

Bu anket çalışması, öğrencilerimizin eğitim-öğretim faaliyetlerinden, fiziki altyapıdan, akademik kadrodan ve genel üniversite hizmetlerinden ne derece memnun olduklarını ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Anket formu, 5’li Likert tipi ölçek (1: Çok Kötü, 5: Çok İyi) kullanılarak hazırlanmış ve tüm öğrencilere çevrim içi olarak sunulmuştur. Toplanan veriler üzerinden her bir sorunun ortalaması alınmış, yüzdesel dağılımları ve grafik analizleri yapılmıştır. Bu veriler hem bölüm düzeyinde iç kalite güvencesi süreçlerine katkı sağlamayı hem de yapılacak iyileştirme çalışmalarına yön vermeyi amaçlamaktadır.

Genel Memnuniyet Ortalamaları (Kategori Bazlı)

Kategori	Ortalama Puan
Eğitim ve Öğretim	3.80
Altyapı ve Fiziksel Olanaklar	3.68
Akademik Destek ve Danışmanlık	3.87
Kurumsal Hizmetler ve Uluslararası Olanaklar	3.64

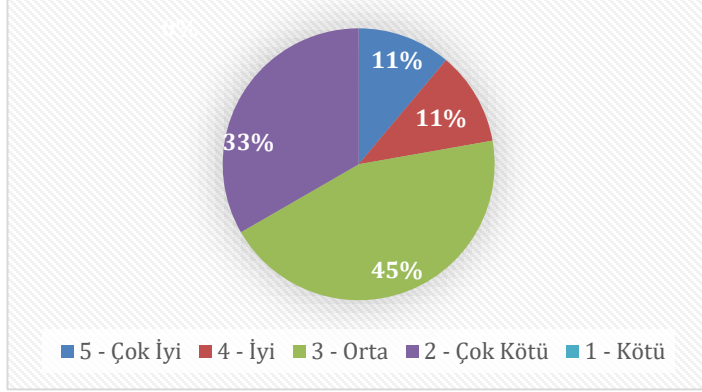
Tablo 1: Bölüm Öğrenci Memnuniyet Anket Sorularının Ortalama Değerleri

Soru No	Soru	Ortalama
1	Bölümümüz dersliklerinin fiziksel donanımını nasıl buluyorsunuz?	3,89
2	Bölümümüz dersliklerinin öğrenci kapasitesini nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,33
3	Bölümümüzün bilgisayar laboratuvarlarını donanım açısından nasıl buluyorsunuz?	3,56
4	Bölümümüzün bilgisayar laboratuvarlarını internet hızı açısından nasıl buluyorsunuz?	3,67
5	Bölüm derslerimizi içerikleri açısından nasıl buluyorsunuz?	4,11
6	Bölüm derslerimizle ilgili dokümanların (ders notu, kitap vb.) yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?	4,00
7	Bölümümüzün akademik kadrosunu eğitim ve öğretimi yürütme açısından ne derece yeterli buluyorsunuz?	4,33
8	Bölümümüz öğretim elemanlarının size olan yaklaşımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	4,67

Soru No	Soru	Ortalama
9	Danışmanınızı sizi yönlendirme ve sorunlarınızı çözme açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?	4,44
10	Bölümümüz mesleki seçmeli derslerini sayı ve içerik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?	4,11
11	Yabancı dil öğretimine ilişkin dersleri sayı ve içerik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,89
12	Bölümümüzden aldığınız derslerin çağdaş gelişmeleri yansıtması konusunda ne düşünüyorsunuz?	3,78
13	Yüksekokul binamızı altyapı, donanım ve güvenlik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,56
14	Yüksekokul kantinimizin olanaklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,67
15	Yüksekokulumuzun öğrenci işleri hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?	3,44
16	Üniversitemizi öğrencilere sağladığı kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetleri açısından nasıl buluyorsunuz?	3,33
17	Üniversitemizin bilgisayar ve internet olanaklarını nasıl buluyorsunuz?	3,89
18	Üniversitemiz kütüphanesindeki bölümünüz ile ilgili kaynakların yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?	3,44
19	Yüksekokulumuzun yemek olanaklarını nasıl buluyorsunuz?	3,22
20	Üniversitemiz yurtlarının sayıca yeterliliğini nasıl buluyorsunuz?	3,11
21	Bölümümüz öğretim elemanlarının gelecekle ilgili mesleki planlarınızı oluşturmada size yardımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	4,00
22	Üniversitemizin sağladığı yurtdışı eğitim olanaklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,33
23	Bölüm Başkanlığını, iletilen sorunları çözme konusunda nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,89
24	Bölümümüz öğretim elemanlarının ders saatleri dışındaki ulaşılabilirliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?	3,78
25	Bölümümüzde almakta olduğunuz eğitimi, bölümümüze girişteki beklentilerinize göre nasıl buluyorsunuz?	3,56
26	Bölümümüzün zorunlu staj uygulamasını almış olduğunuz mesleki eğitime katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?	3,33
27	Bölümümüzün iş dünyasına yönelik seminer veya söyleşiler düzenlenmekte midir?	3,56
28	Bölümümüzün genel yapısı hedeflerinize uygun mudur?	3,78
29	Bölümümüzü aday öğrencilere önerir misiniz?	3,67
30	Laborant ve Veteriner Sağlık Programından genel olarak memnun musunuz?	3,78
GENEL ORTALAMA		3,74

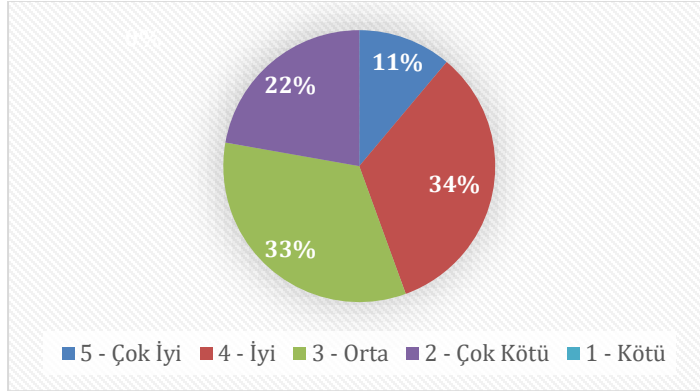
Soru 1: Bölümümüz dersliklerinin fiziksel donanımını nasıl buluyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	1
4 - İyi	1
3 - Orta	4
2 - Kötü	3
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.89

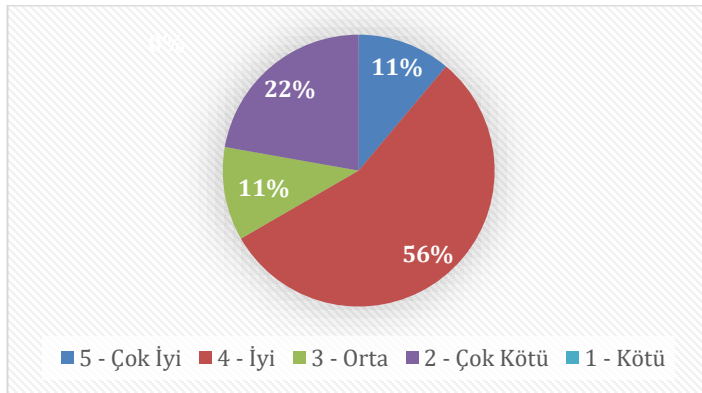
Soru 2: Bölümümüz dersliklerinin öğrenci kapasitesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	1
4 - İyi	3
3 - Orta	3
2 - Kötü	2
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.33

Soru 3: Bölümümüzün bilgisayar laboratuvarlarını donanım açısından nasıl buluyorsunuz?

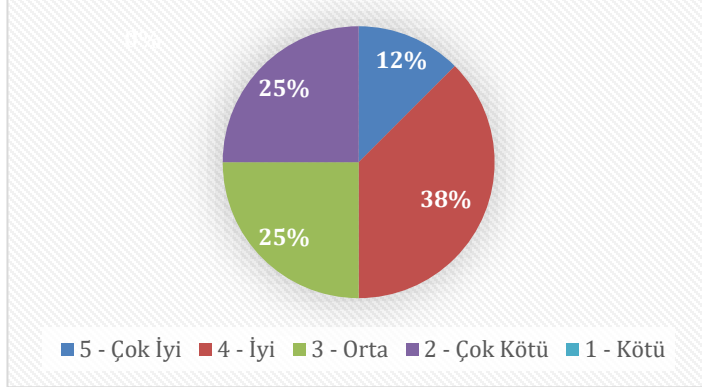
Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	1
4 - İyi	5
3 - Orta	1
2 - Kötü	2
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.56

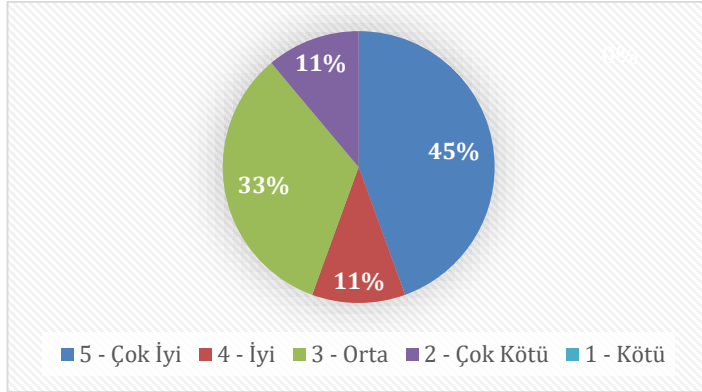
Soru 4: Bölümümüzün bilgisayar laboratuvarlarını internet hızı açısından nasıl buluyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	1
4 - İyi	3
3 - Orta	3
2 - Kötü	2
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.67

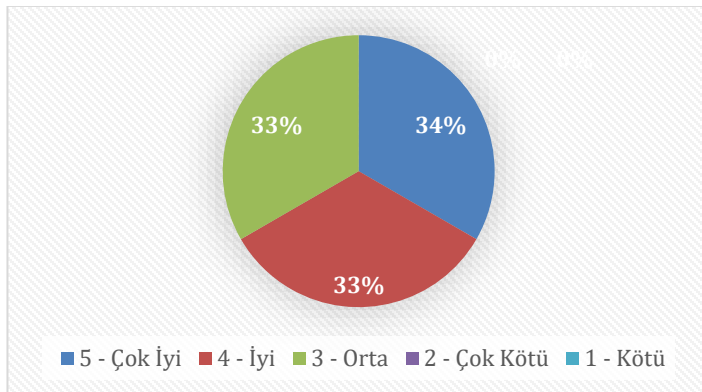
Soru 5: Bölüm derslerimizi içerikleri açısından nasıl buluyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	4
4 - İyi	1
3 - Orta	3
2 - Kötü	1
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 4.11

Soru 6: Bölüm derslerimizle ilgili dokümanların (ders notu, kitap vb.) yeterliliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

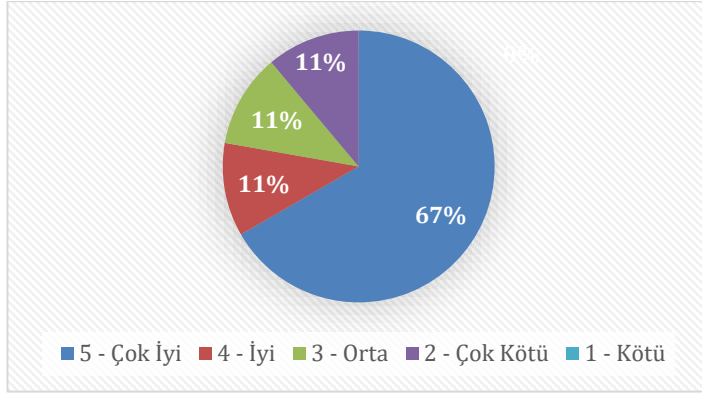
Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	3
4 - İyi	3
3 - Orta	3
2 - Kötü	0
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 4.00

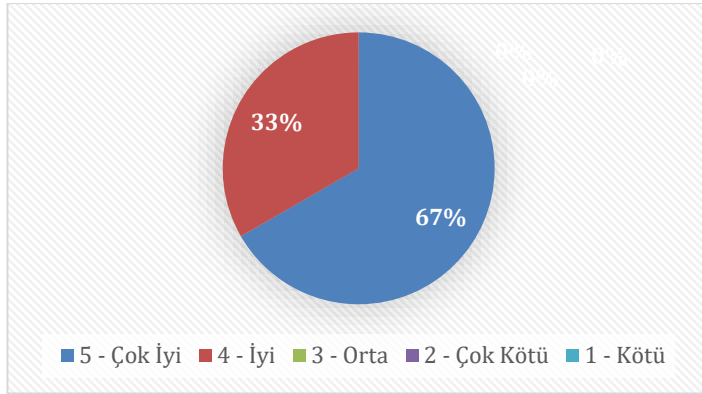
Soru 7: Bölümümüzün akademik kadrosunu eğitim ve öğretimi yürütme açısından ne derece yeterli buluyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	6
4 - İyi	1
3 - Orta	1
2 - Kötü	1
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 4.33

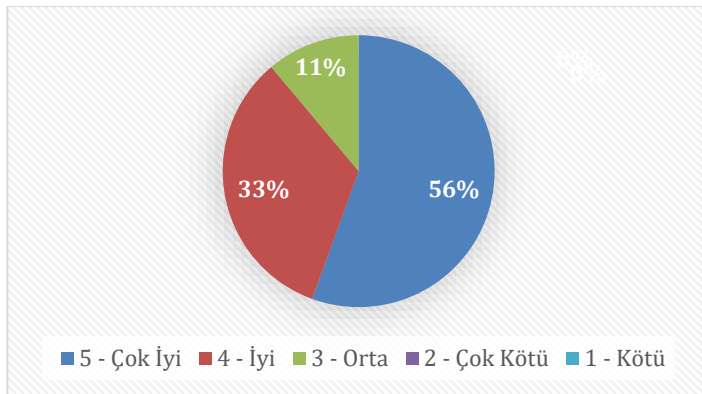
Soru 8: Bölümümüz öğretim elemanlarının size olan yaklaşımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	6
4 - İyi	3
3 - Orta	0
2 - Kötü	0
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 4.67

Soru 9: Danışmanınızı sizi yönlendirme ve sorunlarınızı çözme açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

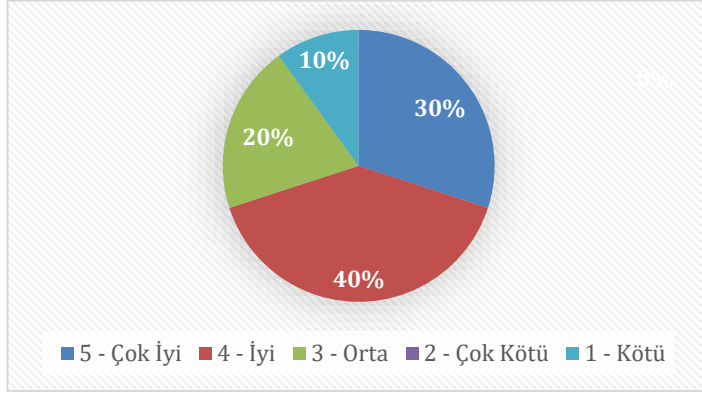
Seçenek	Cevap Sayısı	Yüzde
5 - Çok iyi	5	56.0%
4 - İyi	3	33.0%
3 - Orta	1	11.0%
2 - Kötü	0	00.0%
1 - Çok kötü	0	00.0%

Ortalama Puan: 4.44

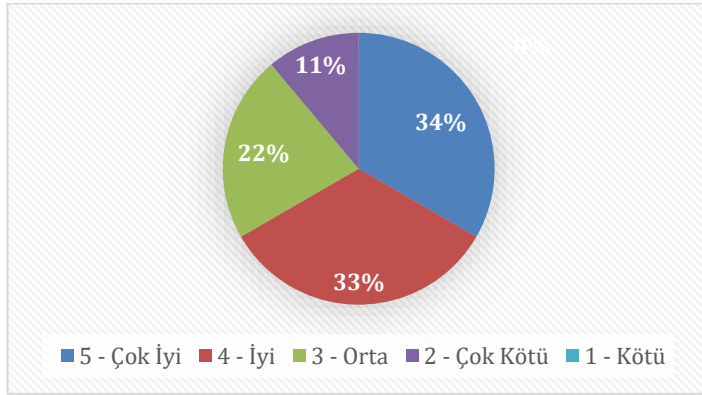

Soru 10: Bölümümüz mesleki seçmeli derslerini sayı ve içerik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

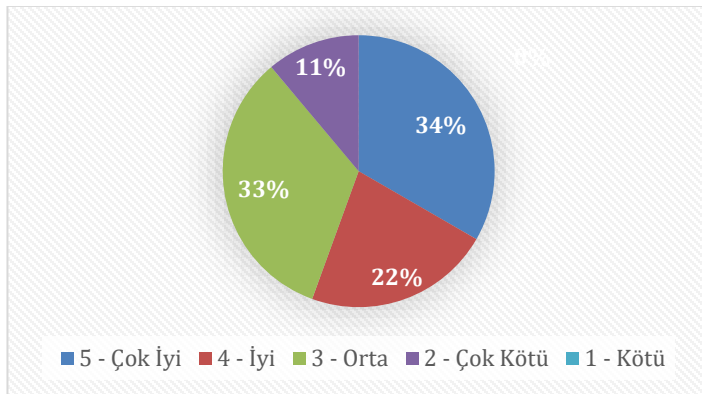
Ortalama Puan: 4.11

Soru 11: Yabancı dil öğretimine ilişkin dersleri sayı ve içerik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ortalama Puan: 3.89

Soru 12: Bölümümüzden aldığınız derslerin çağdaş gelişmeleri yansıtmaması konusunda ne düşünüyorsunuz?

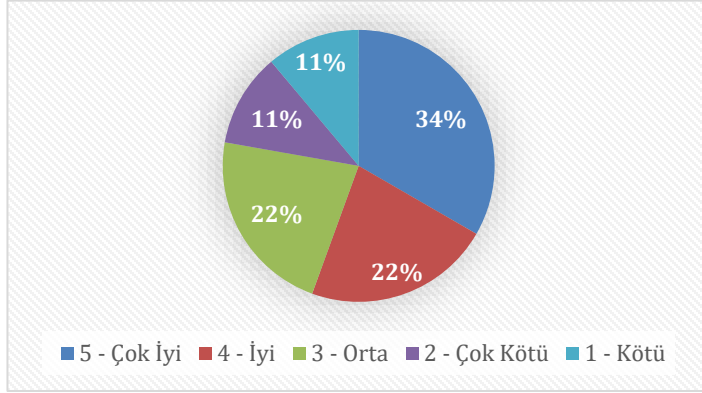

Ortalama Puan: 3.78

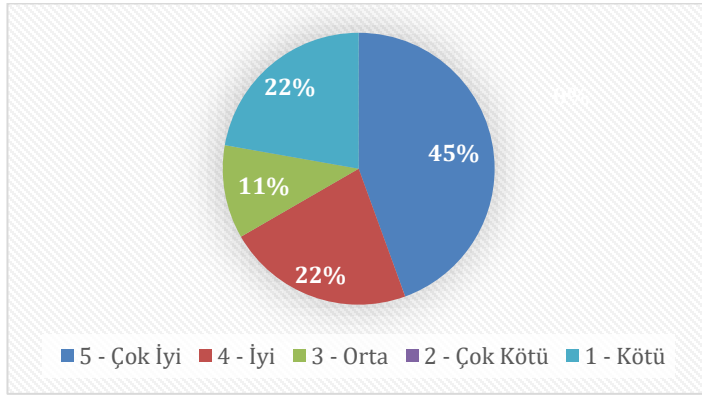

Soru 13: Yüksekokul binamızı altyapı, donanım ve güvenlik açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

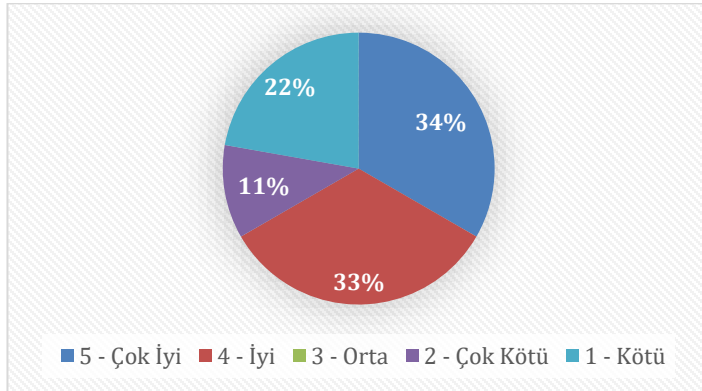
Ortalama Puan: 3.56

Soru 14: Yüksekokul kantinimizin olanaklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ortalama Puan: 3.67

Soru 15: Yüksekokulümüzün öğrenci işleri hizmetlerini nasıl buluyorsunuz?

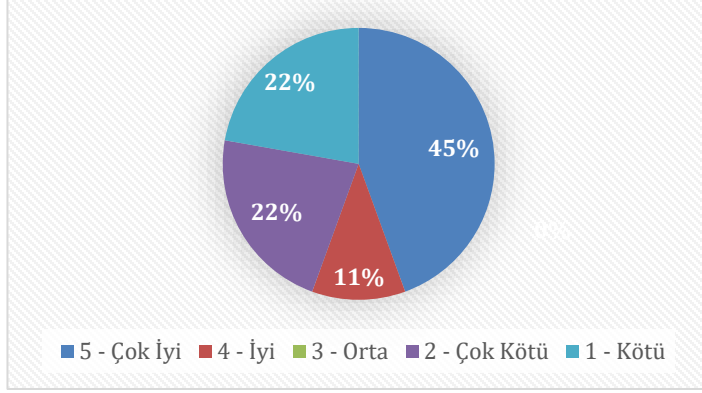

Ortalama Puan: 3.44

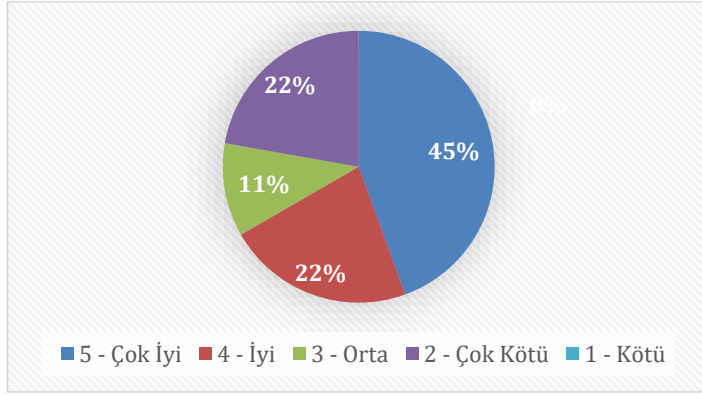

Soru 16: Üniversitemizi öğrencilere sağladığı kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetleri açısından nasıl buluyorsunuz?

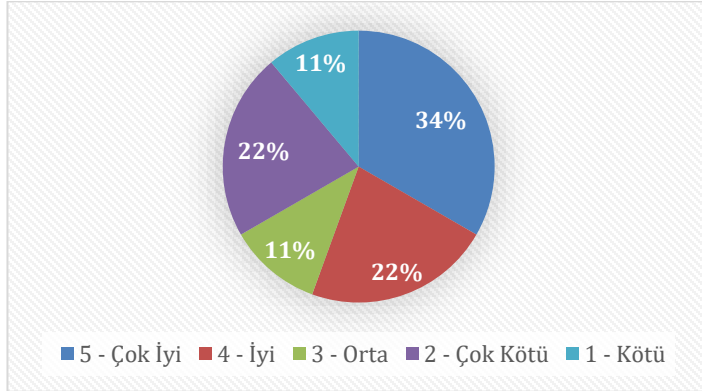
Ortalama Puan: 3.33

Soru 17: Üniversitemizin bilgisayar ve internet olanaklarını nasıl buluyorsunuz?

Ortalama Puan: 3.89

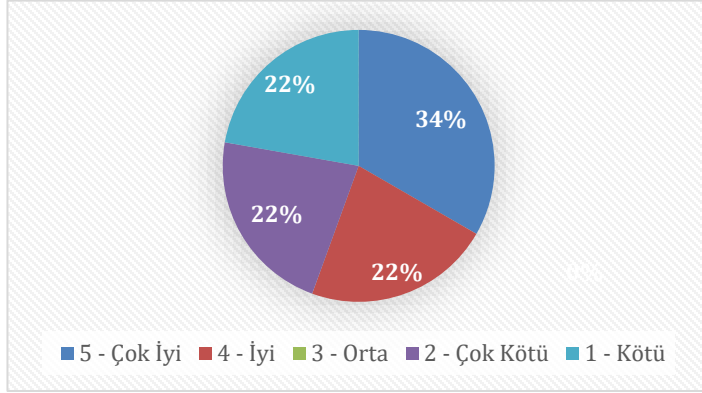
Soru 18: Üniversitemiz kütüphanesindeki bölümünüz ile ilgili kaynakların yeterliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ortalama Puan: 3.44

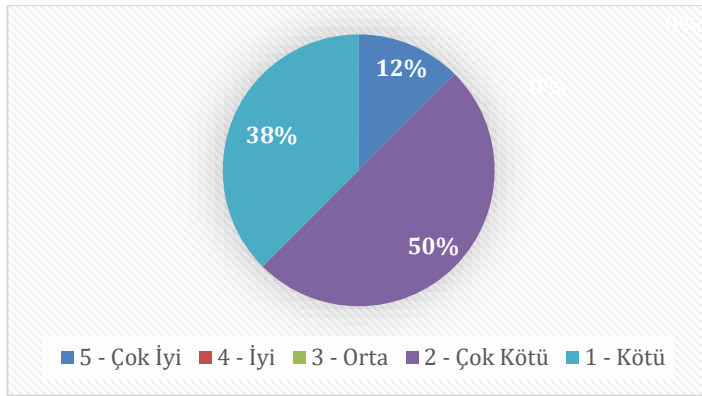

Soru 19: Yüksekokulumuzun yemek olanaklarını nasıl buluyorsunuz?

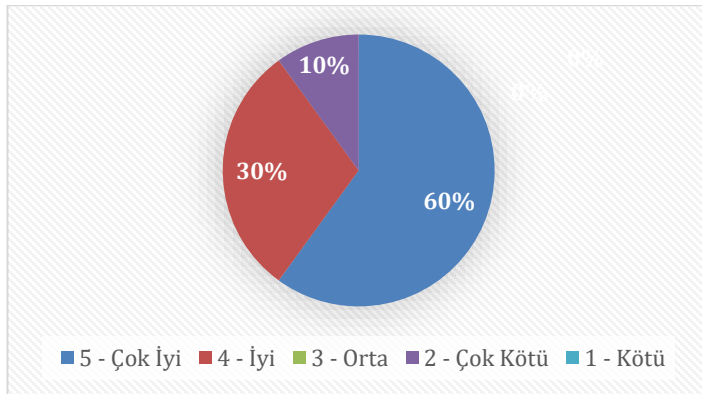
Ortalama Puan: 3.22

Soru 20: Üniversitemiz yurtlarının sayıca yeterliliğini nasıl buluyorsunuz?

Ortalama Puan: 3.11

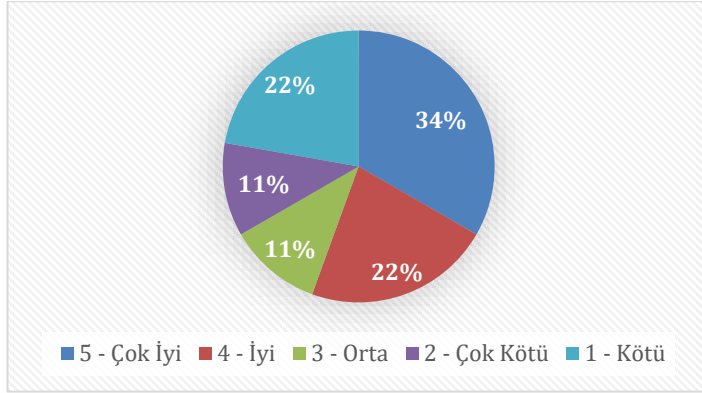
Soru 21: Bölümümüz öğretim elemanlarının gelecekle ilgili mesleki planlarınızı oluşturmada size yardımlarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ortalama Puan: 4.00

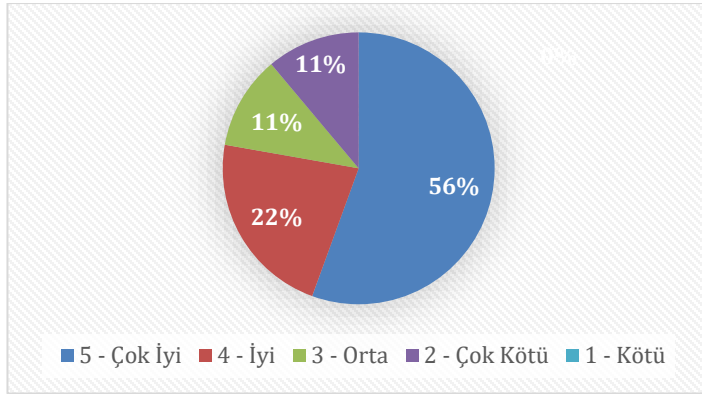
Soru 22: Üniversitemizin sağladığı yurtdışı eğitim olanaklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	3
4 - İyi	2
3 - Orta	1
2 - Kötü	1
1 - Çok kötü	2

Ortalama Puan: 3.33

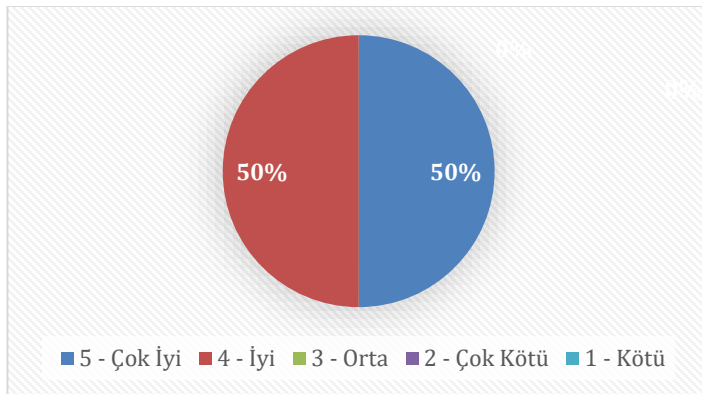
Soru 23: Bölüm Başkanlığını, iletilen sorunları çözme konusunda nasıl değerlendiriyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	5
4 - İyi	2
3 - Orta	1
2 - Kötü	1
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.89

Soru 24: Bölümümüz öğretim elemanlarının ders saatleri dışındaki ulaşılabilirliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

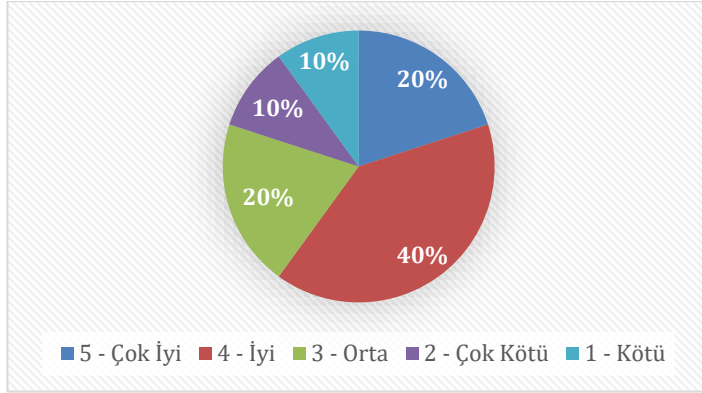
Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	4
4 - İyi	4
3 - Orta	0
2 - Kötü	1
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.78

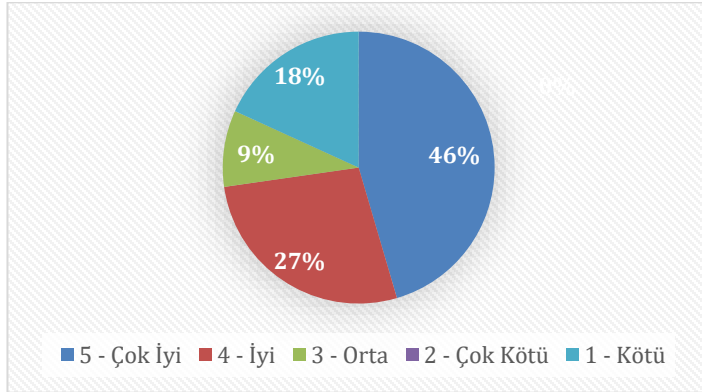
Soru 25: Bölümümüzde almakta olduğunuz eğitimi, bölümümüze girişteki beklentilerinize göre nasıl buluyorsunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	2
4 - İyi	4
3 - Orta	2
2 - Kötü	1
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.56

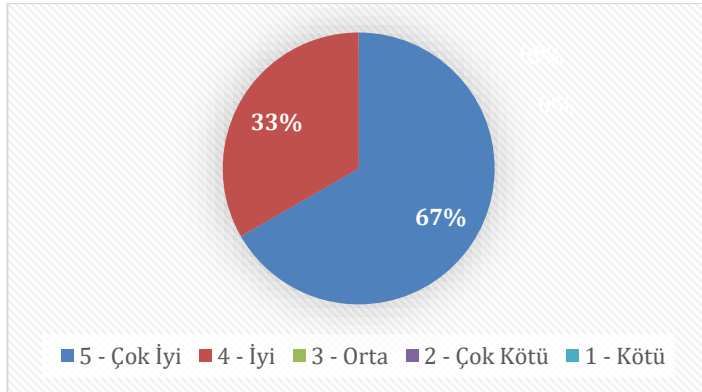
Soru 26: Bölümümüzün 3+1 işletmede mesleki eğitim uygulamasının almış olduğunuz mesleki eğitime katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	5
4 - İyi	3
3 - Orta	1
2 - Kötü	0
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.33

Soru 27: Bölümümüzün iş dünyasına yönelik seminer veya söyleşiler düzenlenmekte midir?

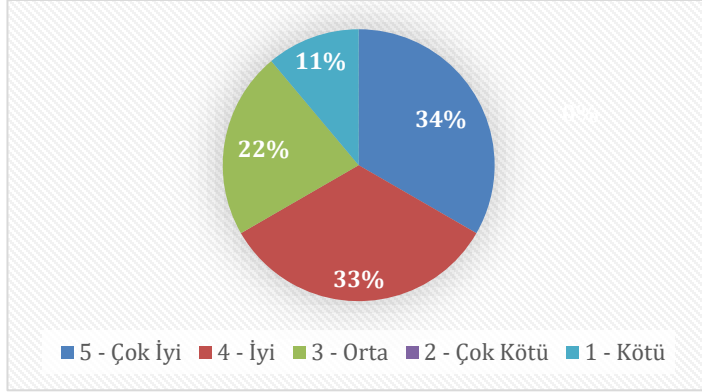

Seçenek	Cevap Sayısı
5 - Çok iyi	6
4 - İyi	3
3 - Orta	0
2 - Kötü	0
1 - Çok kötü	0

Ortalama Puan: 3.56

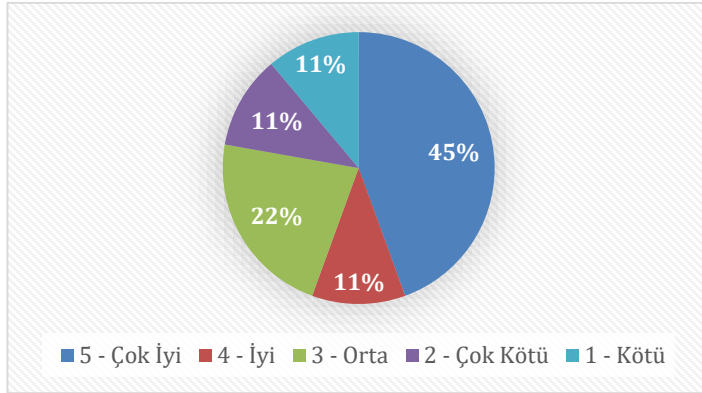

Soru 28: Bölümümüzün genel yapısı hedeflerinize uygun mudur?

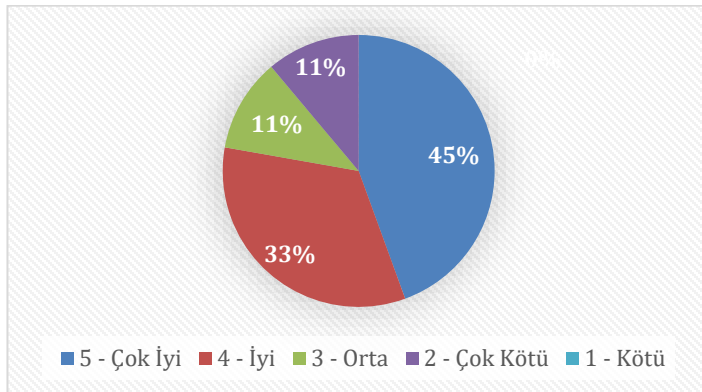
Ortalama Puan: 3.78

Soru 29: Bölümümüzü aday öğrencilere önerir misiniz?

Ortalama Puan: 3.67

Soru 30: Laborant ve Veteriner Sağlık Programından genel olarak memnun musunuz?

Ortalama Puan: 3.78

Genel Değerlendirme

Laborant ve Veteriner Sağlık Programı'na yönelik gerçekleştirilen öğrenci memnuniyet anketi sonuçları, öğrencilerin genel olarak programdan memnun olduklarını, ancak bazı alanlarda iyileştirme gereksinimlerinin bulunduğunu göstermektedir. Öğrencilerin genel memnuniyet düzeyi, **orta ile iyi arasında** yer almakta olup bu durum, programın hem akademik hem de hizmet odaklı yönlerine dair önemli ipuçları sunmaktadır.

Akademik Destek ve Danışmanlık (3.87), en yüksek ortalamaya sahip kategori olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, danışman öğretim elemanlarının öğrencilerle etkili iletişim kurduklarını, akademik yönlendirme süreçlerinde yeterli desteği sağladıklarını ve öğrencilerin akademik süreçlerde kendilerini yalnız hissetmediklerini göstermektedir.

Benzer şekilde, **Eğitim ve Öğretim (3.80)** kategorisi de yüksek memnuniyet düzeyine sahiptir. Öğrenciler, ders içeriklerinin güncelliği, öğretim elemanlarının anlatım yeterliliği ve öğretim sürecine olan hâkimiyetlerinden memnuniyet duymaktadır. Özellikle öğretim elemanlarının öğrenciye yaklaşımı ve akademik destek süreçlerinin verimliliği, programın güçlü yönleri arasında yer almaktadır.

Ancak, **Altyapı ve Fiziksel Olanaklar (3.68)** kategorisindeki ortalamanın görece daha düşük olması, öğrenci memnuniyetinin bazı yapısal eksikliklerle sınırlandığını ortaya koymaktadır. Özellikle dersliklerin teknik donanımı, uygulama laboratuvarlarının altyapısı ve okul ortak alanlarının işlevselliği konularında iyileştirme gereksinimi bulunduğu anlaşılmaktadır.

En düşük ortalamaya sahip olan **Kurumsal Hizmetler ve Uluslararası Olanaklar (3.64)** kategorisi ise öğrenci işleri, kütüphane, yemekhane gibi temel hizmetlerdeki memnuniyetsizliği ve yurt dışı olanaklarına erişimdeki yetersizliği yansıtmaktadır. Ayrıca, sosyal ve kültürel etkinliklerin sınırlı olması da öğrencilerin üniversite yaşamı deneyimini olumsuz yönde etkileyen bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Tüm bu bulgular, Laborant ve Veteriner Sağlık Programı'nın akademik açıdan güçlü bir yapıya sahip olduğunu; ancak teknik altyapı, kurumsal hizmet kalitesi ve sosyal destek sistemleri gibi alanlarda **bütüncül bir iyileştirme yaklaşımı** geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yalnızca akademik değil; aynı zamanda sosyal, teknik ve hizmete dayalı beklentilerinin karşılanması, programın genel kalitesini artıracak temel bir stratejik öncelik olarak değerlendirilmelidir.

Güçlü Yönler:

Öğrenci memnuniyet anketi sonuçları, Laborant ve Veteriner Sağlık Programı'nın özellikle eğitim-öğretim kalitesi, akademik destek mekanizmaları ve öğretim elemanlarının öğrenciye yaklaşımı gibi alanlarda güçlü bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Aşağıda öne çıkan güçlü yönler özetlenmiştir:

- **Öğretim elemanlarının öğrenciye yaklaşımı**
 - Öğrencilerle etkili iletişim kurulması
 - Öğretim elemanlarının ulaşılabilir ve destekleyici olması
- **Ders içeriklerinin güncelliği ve yeterliliği**
 - Sektör ihtiyaçlarıyla uyumlu ve uygulamaya dönük içerikler
 - Güncel bilgi ve teknolojileri yansıtan ders materyalleri
- **Akademik danışmanlık desteğinin etkinliği**
 - Öğrencilerin danışman öğretim elemanlarıyla düzenli iletişim kurabilmesi
 - Akademik yönlendirmelerin doğru ve zamanında yapılması
- **Kütüphane hizmetlerine ve kaynaklara erişim kolaylığı**
 - Fiziksel ve dijital kaynaklara erişimde yeterlilik
 - Öğrencilerin araştırma ve ödev süreçlerini destekleyici altyapı
- **Genel akademik ortamın destekleyici yapısı**
 - Öğrenmeye teşvik eden pozitif bir sınıf atmosferi
 - Öğrencilerin fikirlerini özgürce ifade edebildiği katılımcı ders ortamları

Geliştirilmeye Açık Alanlar:

Öğrenci memnuniyet anketi sonuçları, Laborant ve Veteriner Sağlık Programı'nın birçok yönüyle olumlu değerlendirmeler aldığını ortaya koymakla birlikte; bazı alanlarda gelişim potansiyelinin bulunduğunu da işaret etmektedir. Özellikle fiziksel altyapı, öğrenci destek hizmetleri ve sosyal olanaklara ilişkin geribildirimler, mevcut durumun öğrencilerin beklentilerini tam olarak karşılamadığını göstermektedir. Bu bağlamda, öğrenci deneyimini daha bütüncül ve tatmin edici hâle getirebilmek adına iyileştirme gerektiren belirli alanlar dikkatle analiz edilmiştir. Aşağıda, memnuniyet düzeyi ortalamasının altında kalan ve stratejik olarak geliştirilmesi önerilen başlıca unsurlar sıralanmıştır.

- **Uygulama laboratuvarları altyapısı yetersizdir.**
 - Okulun fiziki şartlarının yetersiz olması uygulama laboratuvarı kurulması ve geliştirilmesini de kısıtlamaktadır.
- **Okul genelinde internet erişimi sınırlıdır.**
 - Kablosuz ağın düşük hızda çalışması ve bağlantı kesintileri, ders dışı öğrenme ve araştırma faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir.
- **Sosyal ve kültürel etkinliklerin çeşitliliği yetersizdir**
 - Kulüp faaliyetleri, seminerler, geziler ve sosyal aktivitelerin sınırlı sayıda olması, öğrencilerin okul yaşamına entegrasyonunu zorlaştırmaktadır.
 - Öğrenciler, ders dışı gelişimlerini destekleyecek daha fazla sosyal etkileşim ortamı talep etmektedir.
- **Kurumsal hizmet kalitesi geliştirilmeye açıktır**
 - Öğrenci işleri, yemekhane ve kantin hizmetleri gibi temel hizmetlerde memnuniyetsizlik bildirilmiştir.
- **Uluslararası değişim ve staj olanakları sınırlıdır**
 - Erasmus ve benzeri programlara katılımın olmaması ve yeterli tanıtım yapılmaması, öğrencilerin yurt dışı fırsatlarına erişimini kısıtlamaktadır.
 - Öğrenciler, uluslararasılaşma süreçlerinde daha fazla bilgilendirme ve destek mekanizması talep etmektedir.

İyileştirme Çalışmaları

Anket verileri ışığında belirlenen geliştirilmeye açık alanlara yönelik olarak, hem kısa vadede uygulanabilir hem de uzun vadede kurumsal gelişime katkı sağlayacak nitelikte somut öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler, öğrenci memnuniyetini artırmak, eğitim-öğretim kalitesini yükseltmek ve öğrenci merkezli bir yükseköğretim ortamı oluşturmak hedefiyle yapılandırılmıştır. Aşağıda, her bir sorun alanına karşılık gelen çözüm odaklı öneriler, uygulanabilirlik dikkate alınarak sistematik biçimde sunulmuştur.

- **Bilgisayar Laboratuvarlarının Teknik Altyapısının Güçlendirilmesi**
 - Mevcut donanımlar (bilgisayarlar, yazıcılar, projeksiyon cihazları) yenilenmeli ve sektörle uyumlu yazılımlar yüklenmelidir.

- Uygulamalı derslerde kullanılmak üzere özel yazılım lisansları (örneğin, değerlendirme ve harita uygulamaları) sağlanmalıdır.
- Teknik servis desteği düzenli hâle getirilerek donanım arızalarına hızlı müdahale edilmelidir.
- **İnternet Altyapısının İyileştirilmesi**
 - Kampüs genelinde kablosuz internet erişimi, fiber altyapı yatırımlarıyla güçlendirilmelidir.
 - Özellikle sınıf ve laboratuvar ortamlarında sinyal kalitesi artırılmalı, kopmaların önüne geçilmelidir.
 - Öğrencilere yönelik internet bağlantı kalitesine dair düzenli memnuniyet anketleri yapılmalı ve sorunlar izlenmelidir.
- **Sosyal ve Kültürel Etkinliklerin Artırılması**
 - Öğrenci kulüplerine daha fazla kaynak ve mekân desteği sağlanmalı, kulüp faaliyetleri teşvik edilmelidir.
 - Bölüm bazlı seminer, teknik gezi, atölye ve kariyer günleri düzenli hâle getirilmelidir.
 - Öğrencilerin önerileri doğrultusunda sosyal etkinlik takvimi oluşturulmalı ve yıl boyu güncel tutulmalıdır.
- **Akademik Danışmanlık Sisteminin Yeniden Yapılandırılması**
 - Danışmanlık süreçleri dijital sistemle kayıt altına alınmalı; danışman-öğrenci etkileşimleri izlenebilir olmalıdır.
 - Danışman öğretim elemanları için periyodik hizmet içi eğitimler düzenlenmelidir.
- **Kurumsal Hizmet Kalitesinin Artırılması**
 - Öğrenci işleri, yemekhane, kantin ve ulaşım hizmetleri düzenli olarak denetlenmeli ve geri bildirim mekanizmaları güçlendirilmelidir.
 - Hizmet sunan personelin öğrenci odaklı hizmet anlayışı benimsemesi için kurumsal eğitimler verilmelidir.
- **Uluslararasılaşma Olanaklarının Genişletilmesi**
 - Erasmus, Farabi, Mevlâna gibi programlar hakkında farkındalık artırıcı tanıtım çalışmaları yapılmalı; başvuru rehberleri sunulmalıdır.
 - Uluslararası staj ve yaz okulu fırsatları aktif biçimde öğrencilere duyurulmalıdır.
 - Bölümde Erasmus koordinatörlüğü etkinleştirilmeli, öğrenciye rehberlik edecek danışman birimi oluşturulmalıdır.

